Ч. 23 Неділя 30 січня (11 лютого) 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адмініcтрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Реклямациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адмінiстрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Сойм краєвий.

На засіданю Сойму для 8 с. м. вела ся дискусия над справозданем комісиї буджетової о предложеню Виділу краєвого що-до акциї ратункової для потерпівших від повени.

Комісия буджетова предкладала Соймови до ухвали такі внесеня:

1) Сойм признає до розпорядимости Виділу краєвого на запомоги для господарів, потерпівших нещастя елементарні в 1983 р. 100.000 зр., з застереженєм, що з тої суми має покритись наперше суму 30.050 зр., видану доси на згадану ціль. Квота 100.000 зр. вставляєсь в буджет на 1894 р.

2) Сойм взиває ц. к. правительство, щоби зваживши, що після урядових а подрібних обчислень, виготовлених виділами повітовими в порозуміню з начальниками повітів, шкоди нанесені повенями минувшого року в 36 повітах, оцінено на 9,860.927 зр., не вчисляючи в ту суму шкоди, нанесені повенями в инших повітах; — відтак зваживши, що після урядових виказів, для ухиленя лиш лихих наслідків повени, потреба 1,926.228 зр. на часове прокормленє населеня селяньского в околицях знищених повенями, на закупно збіжа до засіву для селян і на закупно паші для худоби селяньскої (не вчисляючи вже до повисшої суми квот потрібних на направу доріг, мостів і будівель водних, знищених повенями) — вистарало ся з скарбу державного в дорозі конституцийній крім запомоги 200.000 зр., признаної для Галичини законом з 27 грудня 1893 р., запомогу безворотну 200.000 зр. на покрите части згаданих висше потреб для усмиреня найгірших наслідків повени.

3) Сойм поручає Виділови краєвому, щоби з фондів краєвих, а іменно з фонду дотациї каси краєвої ужив, в міру потреби, 300.000 зр. виключно на позички безпроцентові, уділяні радам повітовим, котрі з квот позичених будуть уділяти позички безпроцентові господарям-хліборобам, знищеним минувшого року нещастями елементарними на купно збіжа на засіви, на купно паші для худоби і на инші необходимі потреби господарскі. Ті позички будуть звертатись в шести річних рівних ратах, почавши від 1895 року. Ті звороти мають вливати відтак до фонду, що єсть дотациєю каси краєвої.

4) Сойм взиває правительство, щоби вистарало ся в дорозі конституцийній о звільненє від стемплів, оплат і належитостий скарбових скрипти довжні і всякі документи правні, зроблені з нагоди затяганя позичок з фонду краєвого радами повітовими, а від тих рад потерпівшими нещастя елементарні.

5) Сойм взиває правительство, щоби поручило властям скарбовим в Галичині — аби здержали до кінця вересня с. р. примусове стяганє податків від потерпівших нещастя елементарні в минувшім році.

6) Сойм взиває правительство, щоби повно предложило Раді державній проект закона з пляном систематичної реґуляциї рік галицких.

7) Всї петициї з просьбою о запомоги передає ся Виділови краєвому, а сей щоби відступивши їх радам повітовим до оцінки, відтак по можности їх увзглядняв.

В справі сій промавляв пос. кн. Юр. Чарторийский і виказував злі наслідки роздачі дрібних запомог поодиноким особам на прокормленє, бо се єсть милостинею. Треба — казав він — обернути запомоги на винагороду за публичні роботи, на подане зарібку. Відтак поставив кілька поправок а то: щоби домагатись від правительства беззворотної запомоги в квоті 300.000 зр., щоби постаратись о побільшенє контінґенту дешевої соли для худоби, визначеного для Галичини, та щоби сплата позичок зачалась аж від 1896 р. — Пос. гр. Ст. Дідушицкий заявив ся за внесенями кн. Чарторийского, і промавляв против роздаваня запомог. — О. Січиньский підносив та виказував конечну потребу реґуляциї рік. Справу реґуляциї годить ся з цілим напором порушити в Раді державній, тим більше що маємо в руках такі факти, як нещастя від торічної повени. Відтак порушив о. Січиньский справу нищеня лїсів на спадах гір в добрах камеральних та звернув увагу правительства, щоби конче зарадило тому лиху. — Прилучаючи ся до внесень кн. Чарторийского, промовив о. Січиньский против милостинї, против даровизни, здоровим людям, здібним до роботи. Висказ, мов би були села, де не можна перевести пїяких робіт публичних, хибний, бо можна копати кирницї, переводити роботи асанацийні і взагалї вигадати якесь занятє для потребуючих запомоги. Не можна давати милостинї, лиш запомоги на відробок, бо милостиню пропють по найбільшій части в коршмах. — Вкінци напоминав о. Січиньский власти, що будуть заняті роздачею позичок, щоби наглядали, чи не дїють ся надужитя, чи богаті, що мають ручителів, не визискують по лихварски бідаків.

Під конець засїданя інтерпелював пос. Окуневский Виділ краєвий в справі науки

---

1)

По мехіканьскій верховинї.

(Після записок дра Пашого, Вартеґґа і др.)

I.

Веракруц і єго околиці. — Місто Веракруц, порядки в нім і єго санітарна полиция. — Форт Ульоа і єго каземати. — Ярмарок в Мірадорі. — Гватуско і єго околиця. — Вулькан Оріцаба і плянтациї кави при єго сподї.— Місто Оріцаба.

Хто з Европи хоче дістати ся до Мехіка, столиці мехіканьскої републики (у нас хибно читають і вимовляють: „Мексико“ і „мексиканьский“), не може нїяк поминути провінциї і міста Веракруц, положених над самим морем, званим заливом мехіканьским, котрого долїшну часть звуть також заливом Кампеше, від міста Кампеше на півострові Юкатанї. Провінция Веракруц тягне ся довгою смугою на всхіднім побережу мехіканьскім аж до ріки Пануко на півночи і представляєсь дуже невідрадно. Коли-б не так близько море і не то, що то в Америцї, можна би подумати, що стоїть ся на початку пустинї Сагари. Всюди пісок і камінє та піскові видми, що заєдно зміняють своє місце. Лиш десь далеко на заході видніють ся при густім воздусї високі гори. Нїгде анї слїду тої буйної ростинности, що звеселяє око в теплих краях і додає надії на легкий прожиток. Само побереже мало приступне для кораблїв, бо вздовж него вистають всюди підводні скали і коралеві рафи. Околиці тут майже всюди не здорові і мають мало води доброї до питя, а тому й мало залюднені; а хоч єсть досит рік, то они по найбільшій части малі і лиш декотрі з них суть сплавні в долїшній своїй части.

На такім то побережу лежить найважнїйше приморске місто мехіканьске Веракруц, де пристають всї великі кораблї, що привозять до краю заграничні товари та забирають звідси продукти краєві. Місто се лежить на тім самім місци, де в 1519 р. дня 21 цвітня вийшов був Фердинанд Кортец на беріг і розложив ся табором. Єго заложив в 1580 р. віцекороль ґр. Монтерей. Веракруц уважає ся за ще більше нездорове, як цїла околиця і тому то Мехіканцї не називають єго инакше, лиш „містом померших“, а Европейцї мало тут осїдають. Мимо своєї значної торговлї не має місто навіть догідного порту, лиш звичайну пристань. А всеж-таки місто держить ся і не то що не підупадає, але ще й підносить ся, а то головно тому, що звідси найблизша дорога до осередка краю, до столицї, з котрою Веракруц єсть сполучене зелїзницею.

Здалека виглядає Веракруц як би яке турецке місто: понад маси низьких домів з плоскими дахами вистають білі вежі і високі банї а вершки кокосових пальм надають єму ще більше вигляд оріентальний. Перед пристанею повно скал під водою і коралевих раф аж далеко в море, а їх можна нераз лиш по тім пізнати, що там вода над ними все розбиваєсь і вічно неспокійна. Через ті рафи і підводні скали не можуть кораблї самі пускати ся під місто, лиш мусять брати собі проводирів, що добре знають дорогу. Ще до 1882 р. мусїли всї великі кораблї при надходячій бури втїкати з відси на отверте море, але від того року почали тут від північної сторони міста будувати велику греблю, а з форту Ульоа, напротив міста будують против неї другу і так за кілька ще лїт стане тут догідний і безпечний порт. Головну греблю вибудовано вже на кількасот метрів далеко в море а місцями, куди має іти гребля, видко величезні цементові брили, що вистають спід води і вже тепер єї спиняють. Така сама гребля має станути і з полудневої сторони.

Але зайдїм до самого міста, хоч оно небезпечне, бо нездорове. Правду кажуть, що „не такий чорт страшний як єго малюють“ — і Веракруц не так дуже небезпечне. Правда, що в сїм містї лютить ся часто жовта пропасниця, звана тут „вомiто“, але она й не виступає тут острійше, як хоч би й в такім здоровім містї як недалека Кордоба, що лежить, як тут кажуть, серед самого раю, та й не сильнїйше, як тифус в самій столици. То лиш зле, що тут воздух дуже нездоровий, а то головно длятого, що в містї нема чистоти і нїхто о то не дбає.

язиків німецкого і руского в школї промисловій в Коломиї.

На 17 засїданю Сойму з дня 9 с. м. вела ся дальша дискусия над справою акциї ратункової для потерпівших від повений і неурожаїв. При специяльній дискусиї ухвалено 1 і 2 точки з наведених повисше внесень комісиї буджетової. При третїй точцї заявив комісар правительственний ґр. Лось, що признану для Галичини із скарбу державного суму 150.000 зр. ужито на закупно збіжа на засіви і на роботи публичні, а признана другий раз сума 200.000 зр. єсть до розпорядимости. До того треба ще дочислити і ті суми, котрі вже видано, або котрі ще будуть видані на направу знищених доріг державних і будівель водних: на направу доріг 166.698 зр., а на направу будівель водних 99.198 зр., котрі дочислені до повисших сум 150.000 зр. і 200.000 зр. дадуть загальну суму 614.896 зр. Мимо так великої суми буде правительство старати ся ще й о дальші фонди із скарбу державного, о скілько до того покаже ся потреба.

При голосованю ухвалено 3 точку після внесеня пос. Чарторийского: Сойм взиває правительство, щоби видало зі скарбу державного дальшу безворотну запомогу 300.000 зр. на часове вижилене людности, на закупно збіжа на засіви і паші для худоби та на роботи публичні в сторонах, діткнених неурожаєм або повеню, а також, щоби роздїловане гроший на повіти і їх ужитє наступило в порозуміню з Видїлом краєвим.

Точку 4 ухвалено після внесеня пос. Чарторийского, щоби зворот позичок маючих удїлити ся з фонду краєвого розпочав ся не від 1895 р. але від 1896 р. — Точку 5 ухвалено без дискусиї.

Загальні збори „Просьвіти“

в 25-ті роковини заложеня.

(Конець).

О. Зубрицкий радив скликати всїх крамарів в часї вистави краєвої і з ними парадитись, як піднести торговлю.— По вичерпаню дискусиї на той темат, пояснював др. К. Левицкий справу будови театру. — Потім о. Городецкий замітив, що щоби „Просьвіта“ розвивала ся й збільшало ся число єї членів, треба, щоби товариство мало в собі атракцийну силу. Але скоро читальнї будуть зростати, то тим самим буде що-раз менше членів в „Просьвітї“. Бесїдник вказував способи, як придбати би атракцийну силу для товариства через льотерії, роздїловане насїня на зборах і т. д. О. Ст. Онишкевич вніс, щоби попри карту Руси-України видати популярну ґеоґрафію. — Се внесенє перейшло. П. Кирчів домагав ся введеня правописи фонетичної в книжочках „Просьвіти“, на що відповів др. К. Левицкий, що на жаданє авторів лишає ся в декотрих видавництвах товариства і правопись фонетичну. Промовляло ще кількох бесїдників, почім др. Омелян Огоновский подякувавши всїм за участь в нарадах, виголосив дуже гарну працьовиту бесїду, загріваючи особливо молодих до невсипущої працї.

В день зборів о год. 6 вечером удала ся депутация, зложена з чотирох членів, а то: оо. Данила Танячкевича, Евстахия Цурковского, пп. Петра Лїнинського начальника суду з Нового Торгу і посла Осипа Гурика до дому голови „Просьвіти“ др. Омеляна Огоновского і вручила єму памятковий дарунок — золотий сиґнет. О. Д. Танячкевич промовив до многозаслуженого голови от як: „Батьку атамане! Ми, вибрана козацка старшина, принесли Тобі печатку, щоби Ти припечатав нею те письмо, що сегодня єго написали серцем загальні збори та просьвітна Січ. Прийми, Батьку, сей маленький, щирий дар. Жий і працюй для просьвіти Руси-України!“ Др. Огоновский, зворушений до слїз, подякував депутациї за таке признанє і просив виразити сю подяку товариству. О. Цурковский вручив невеличку суму, зібрану межи членами товариства, з просьбою роздїлити межи убогу шкільну молодїж.

На збори і на вечерок „Просьвіти“ прийшло богато приватних телеґрам і письм; між иншим 8 телеґрам від Чехів, від Русинів стрийских, з Підбужа, з Станїславова, Перемишля (2), Мільниції, Самбора, Кривча, Дрогобича, Товмача, Зборова, Скла, Коломиї, Віднія, Калуша, Рогатина, Войнилова, Заболотець, Микулинець і Немирова.

Годить ся ту ще раз пригадати Галичанам, що „Просьвіта“ мала в 1893 роцї лише 3.313 членів, що платило правильно членьскі вкладки. Товариство просьвітнє Могора у Словінців, котрих є лише півтора мілїона, числило звиш сорок тисяч членів. Було би дуже сумно, щоби ми не могли придбати „Просьвітї“ такого числа членів. Атже четвертина, значить 750.000 галицких Русинів вміє писати і писати, а що найменче 50.000 єсть так заможних, що може зложити 1 зр. річної вкладки до „Просьвіти“.

Перегляд полїтичний.

В долїшно-австрийскім соймі домагав ся вчера пос. Люеґер, звістний антисеміт, щоби віденьский унїверситет призначено лиш для старих, унаслїдуваних країв нїмецких. Внесенє се було звернене против угорских і галицких жидів, студентів медицини.

На політехніцї в Градци застановлено виклади, позаяк межи студентами а професорами настали великі непорозуміня, котрих початок сягає ще доторічних демонстраций против заказу належаня офіцирам резервовим до товариств студентских. Тепер видали студенти якусь брошуру в сїй справі і ширили єї, а то довело до того, що на разї застановлено тепер виклади, не замикаючи однакож школи.

В Парижи настав великий сум. З Сенеґалю наспіла вість, що в Тімбукту, містї в серединї Африки над рікою Ніґром, котре недавно тому заняв був видїл французского войска під проводом полковника Боніера, вирізано Французів в пень. Жителї міста напали на Французів в ночи і майже всїх поубивали. Доси звістно лиш тілько, що погибло 9 офіцирів і 68 вояків. Боніє погиб також. Декотрі часописи появили ся в чорних обвідках. В парляментї поставлено вчера інтерпеляцию в сїй справі.

Новинки.

Львів дня 10 лютого.

— **Іменованя.** Катедру руского язика і лїтератури на унїверситетї в Кракові одержав др. Осип Третяк, професор тамошної школи реальної.

— **Конкурс.** На дві посади руских катихитів при 6-клясовій мужескій і 5-клясовій женьскій школї в Теребовли оповістила теребовельска окр. Рада шкільна конкурс з речинцем до 15 марта. Платня річна 600 зр. і 10 прц. додатку на мешканє.

— **Видїл руского драматичного товариства в Коломиї** пригадує вп. Читателям, що дня 15 лютого відбуде ся аматорске представленє „Наталка Полтавка“ а відтак танцї. Чистий дохід призначений на будову руского театру. Хто не одержав би запрошеня на той вечер, зволить прибути без запрошеня а при касї видїл доручить, бо на танцї могуть явитись лише особи з запрошенем.

— **З видїлу наукового товариства ім. Шевченка** одержали ми таке письмо: Вп. п. Корнило Устиянович, наш поет і маляр, дарував товариству ім. Шевченка два свої прекрасні і дорогі образи більших розмірів. Один з них представляє молоду Гуцулку при жерелї, де прийшла

Як би ще не стервятники, великі птахи з рода супів, подібні до орлів, що заступають в нїм санїтарну полїцию, то було би в містї ще гірше. Тих стервятників тут повнїсько; они сидять на домах і вежах та деревах подібно, як у нас круки. Скоро лиш викинуть з хати які відпадки на улицю, або скоро лиш покаже ся де яка падлина, то они зараз злїтають ся і роблять порядок. Цїкаво побачити, як ті птахи злїтають ся зовсїм сьміло, коли з домів виносять сьмітє до возів, то єго забирають; они сїдають таки на коші зі сьмітєм або їдуть на возї і вишукують собі ще на нїм поживу. За то шанують стервятників в містї і не вільно їх убивати. З другої же сторони причиняють ся й они до нечистости в містї. Они сидять нераз цїлими стадами на плоских дахах, а як ті дахи мусять виглядати, легко собі представити. Подумайте-ж собі тепер, що в містї нема достаточно води і люде ловлять дощівку з дахів не лиш до праня, але й до помиваня начиня, а дехто навіть і до вареня!

Місто Веракруц було колись кріпостию. Оно за цїсаря Максимілїяна, бл. п. брата Є. Вел. Цїсаря Франц Йосифа стояло до послїдної хвилї по єго стороні й аж 25 червня піддало ся републиканам. Нинї перестало оно бути кріпостию, але слїди того, що колись нею було, лишились ще й доси. Доми суть малі, не висші як на два поверхи, улицї вузкі, виложені рінями. За то суть вигідні тротоари, а місця, де жителї виходять на прохід, виложені навіть марморовими, білими й чорними плитами. В містї єсть яких 12 церков і монастирів, але з тих лиш ще в однїй, катедральній церкві править ся богослуженє: з других пороблено вже публичні будинки і приватні маґазини. Єсть тут також амфітеатр, де давним іспаньским звичаєм відбувають ся борби з биками, або ще більше улюблені борби когутів — по кілька сот людий сидить тут нераз цїлими годинами і дивлять ся, як когут скаче до когута!

Місто має звиш 24.000 жителїв, з котрих більша часть займає ся торговлею, або має свої плянтациї кави в глубинї краю. По найбільшій части суть они іспаньского походженя або мішанцї, муляти; низша служба і робітники — то мурини, рідко лиш Індіяне. З чистих Европейцїв найбільше тут ще Нїмцїв, котрі становлять тут окрему кольонїю. Як вже сказано, єсть Веракруц дуже торговельним містом і висилає за границю головно дорогі металї як золото і срібло та каву а відтак цукор, ванїлю і тютюн.

Проти міста, на коралевім острові, підносять ся з моря низькі, білі каземати і дві високі вежі форту Ульоа, що нажив собі не конче доброї слави. Кілька разів відограв він у війнах важну ролю; раз був в руках Іспанцїв, відтак взяли єго були Французи; але найстрашнїйшим був він і єсть ще до нинї яко вязниця. Одна єго вежа служить тепер за лїхтарню морску, котру видко далеко, але каземати все ще повні арештантів. Ще перед кількома роками уважало ся в Мехіку за одно, чи засудити кого на смерть, чи до вязницї в Ульої. Низько положені каземати, до котрих підходить вода з моря, служили ще до недавна на то, щоби якому засудженому, по найбільшій части політичним виновникам, зробити скоро конець, бо ті каземати суть гнїздом страшної пропасницї, котра, мов отруя, серед тяжких мук забиває чоловіка до кількох днїв. Таких виновників спускали з гори до темної і мокрої келї та давали їм харчу лиш на два або три дни, бо були певні, що він там довше не поживе; а погиб хто, то називалось — що природною смертию! Професор з Марбурґа, др. Паше, що оглядав торік ті каземати, так описує житє в них:

„На кораблї „Тевтонїя“ так було добре чути з кріпости голос труби, що давала знаки войскові, що нас аж взяла охота поплисти туди і оглянути вязницю. На нашу просьбу позволено нам подивити ся не лиш на тих арештантів, що ходили по подвірю або лазили по плоских дахах, але також заглянути й там, де сидять великі злочинцї. Перед нами розтворила ся тяжка, зелїзна брама і зараз замкнула ся за нами, а коло неї станув вояк з набитим карабіном. Нас повів сторож, чоловік вже старий, і ми станули коло другої брами. Сторож сказав кілька слів через решітку і треба було кілька мінут чекати, аж брама отворила ся. Ми війшли в якесь темне місце, так темне, що

по воду. Живописний стрій еї і задумане, гарне личко, дуже старанно викінчений малюнок, роблять незвичайно миле враженє. Другий образ представляє історичну хвилю, „Мазепу по битві під Полтавою“. Портрет Мазепи вірний. Малюнок заставовляє кождого добором хвилї, уґрупованєм і характеристикою осіб та прекрасним викінченем. За сї многоцінні дарунки, що становлять немов засновок ґалериї образів руских малярів, а представляють вартість кількох сот зр., видїл наукового товариства ім. Шевченка почуває ся до милого обовязку, прилюдно щиро подякувати свому великому добродїєви, впв. Корнилови Устияновичеви. За видїл: *Ол. Барвінський*, голова. *Осип Маковей*, секретар.

— **П. Корнило Устиянович** пробуває тепер в Чернятинї, почта Городенка, де малює великий образ на виставу. Кінчити буде его у Львові.

— **З заздрости.** Селянин Матемиш з Руского Банилова на Буковинї оженив ся несповна перед роком, однак не зазнав щастя, бо молода жінка давала все причину до заздрости. Остаточно се чувство так его омотало, що він повісив ся з розпуки на дереві в своїм садї.

— **Месть.** В селї Бучалах коло Комарна вибухнув дня 3 с. м. огонь, котрий спалив 4 селяньскі загороди. Причина того огню була така: Син підложив з мести огонь під хату свого батька. Відтак страх напав его і він скочив у керницю, щоби утопити ся. В керници було мало води і его витягнули здорового. Тодї він кинув ся в огонь, попарив ся тяжко, але й з огню его виняли та завезли до шпиталю в Комарнї.

— **Невиданий заклад межи пливаками** відбув ся недавно в Лондонї в т. з. акварию. Силач Рурке заложив ся з Анною Сукер о то, хто скочить з висшого місця в воду. Рурке скочив зпід стелї акварию в воду. Анна Сукер станула о сяжень висше від Рурkого і дуже звинно скочила в низ. Рурке казав ще висше підняти плятформу, з котрої скакав, і знов безпечно скочив в воду. Тодї Анна не хотїла повстидати ся, казала піднести плятформу на 60 анґлїйских стіп (яких пять сяжнїв) високо і кинула ся в воду. Коли цїла і здорова вилїзла з води, люди мало еї на руках не носили.

— **Кіт убив хлопця.** На однїй площі в Берлинї бавило ся кількох малих хлопцїв, тим що дразнили великого кота, що сидїв на сяту дров. Кидали на него камінєм і били его патиками. Се розлютило кота так, що він скочив наго одному шестилїтному хлопцеви в лице і так вцив ся пазурами, що не було способу відірвати его. Хлопця облляла кров, він упав на землю і небавом помер.

— **Небезпечний край.** Урядова часопись в Індиях оголосила, що в році 1892 згинуло від диких звірів 2.963, а від їдовитих вужів аж 19.025 осіб. Так само згинуло 81.608 штук худоби від звірів і вужів. В тім роцї убито в Індиях 15.988 диких звірів, що коштувало 107.974 рупій, і 84.789 їдовитих вужів, за що заплачено 9.741 рупій.

— **Великий льос!** В місті Касель в Нїмеччинї наробив великого шуму слїдуючий випадок: Один тамошний купець, властитель склепу з полотнами і крашеними полотенцями зійшов нараз з розуму; ему здавало ся, що він виграв великий льос. Станув отже перед своїм склепом і кождому, що туди переходив, давав дарунки а також запрошував до склепу, щоби люди заходили і кождий вибирав собі що хоче, за дармо, бо він нараз став страшенно великим богачем — виграв великий льос. Не треба й казати, що люди тому вірили і не одна жінка зайшла до склепу та набрала собі, що хотїла. Найбільше приходило вояків з сусїдної касарнї, котрих купець найбільше запрошував; кождий набрав собі товарів, кілько хотїв, а купець додав ще кождому до того одного таляра. Ба, божевільний вийшов ще й на улицю, став там розкидати грошї, і то більшими сумами, так, що зробило ся збіговиско. Лєтом блискавки розійшлась по місті вість о чоловіцї, що виграв великий льос а бідні люди стали збігати ся зі всїх сторін. Але не довго то тревало, бо вмішалась полїция, котра побачивши, що має дїло з божевільним зробила всему конець і нещасливого богача відставила до шпиталю.

Всячина.

— **Давна Троя,** о котрій пише Гомер, стояла на тім місци, де тепер є місцевість звана Гіссарлик. По вченім Шлїманї, котрий довгі лїта занимав ся на тім місци викопуванєм памяток минувшини, вів дальше сю працю професор Дерпфельд. Торік відкопав горб, обведений муром, на 5 метрів грубим, а зложеним з каменїв, дуже гладко обтесаних. Була то очевидно твердиня грецка. Фундаменти еї дуже глубокі. При однїй баштї копали сїм метрів глубоко і таки ще не найшли початку фундаментів. Величезні мури майже зовсїм відкопано. За роботи платила жінка покійного Шлїмана, а сего року буде платити нїмецкий цїсар. Викопалини ті походять певно з часів, коли була війна трояньска, значить 1000 або 1500 лїт перед Христом. Дерпфельд каже, що та відкопана місцевість зовсїм така, як еї описує Гомер. Для вчених з того велика радість.

— **Жінка на якийсь час.** Цїкавий спосіб сватаня на означений час — сли повірити Temps-ови — відбуває ся в північно-всхідній части Персиї, де тубильцї живуть в добрих зносинах з Европейцями. Приміром в Тебріс находить ся европейска кольонїя, котра складає ся з персоналу консуляту і заступників кількох торговельних домів. Сі панове в більшій мірі нежонаті і їх богато користає з звичаю сватаня на означений час. Тамошні християньскі Несторияне віднесуть ся до Европейцїв дуже приязно і без ваганя віддають їм свої дочки за жінки на певний речинець, на місяцї або роки. Очевидно за свою прислугу властителї дочок одержують означену суму грошеву. Коли жених і дївчина поберуть ся, тогдї випроваджують єї торжественно в хату Европейця і тут она замешкує. Іноді она приводить з собою свою родину, котру удержує єї тимчасовий чоловік. Сей звичай в Персиї так розповсюднений, що нїхто й не дивуєсь такому поведеню. Також лучає ся, що Европеєць поживши довший час держить коло себе справдїшний гарем; в его домі живуть жінки, закривають лице при відвідинах чужого, не являють ся при столї, коли муж гостить гостий, і ходять як магомеданки ослонені від голови до ніг. Скоро минув умовлений час, тогдї або відновлює ся контракт, або Европеєць просто відсилає жінку, если єї більше не хоче, або если хоче сьвіжої жінки. Така „вислужена“ жінка находить зараз між своїми одновірцями дефінїтивного мужа, бо Несторияпець одержує за неї гарні грошенята, а инакше по звичаю мусів би платити єї родичам за купно жінки. Сли з подружя „на час“ були які дїти, то они майже завсїгди лишають ся при матери, і она, хоч би вийшла за муж, обходить ся з ними дуже нїжно а все лїпше їх любить, нїж пізнїйше потомство. Ба навіть єї другий муж має певні обовязки супротив тих дїтий. В Мецї істнує також подруже „на час“ для магомеданьских прочан. Супружество заключаєсь після закона, а при відїздї прочана оно перестає обовязувати, однак не спиняє забрати жінку до своеї вітчини. Але ще того не було, щоби котрий з прочан зібрав з собою тимчасову жінку до дому. Ріжні звичаї на сьвітї!

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 10 лютого. Комісия для ординациї виборчої в долїшно-австрийскім соймі ухвалила заведенє безпосередних виборів з громад сїльских.

Париж 10 лютого. Ґубернатор Судану доносить, що полковник Боніє вийшов був 12 сїчня зі своєю кольонною з Тімбукту і коло Жеван напав на него ворог в ночи, підчас коли всї спали. Один капітан з кількома вояками утїк. Що дїє ся в Тімбукту годї знати, бо ворог обступив місто. Жителї міста приняли були Французів прихильно.

Петербург 10 лютого. Стан здоровля царя поправив ся вже о стілько, що він принимає вже мінїстрів і відбирає від них рапорти.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 червня 1893, після львівск. год.

Відходять до

	Поспішний		Особовий			
Кракова	3 01	10 41	5·26	11·11	7·36	—
Підволичиск	6 44	3 20	10 16	11·11	—	—
Підвол. Підзам.	6·54	3·32	10·40	11·33	—	—
Черновець	6 36	—	10·36	3·31	10·56	—
Стрия	—	—	10·26	7 21	3.41	8 01
Белзця	—	—	9·56	7·21	—	—

Приходять з

	Поспішний		Особовий			
Кракова	3 08	6·01	6·36	9·41	9·35	—
Підволочиск	2 48	10 02	6 21	9·46	—	—
Підвол. Підзам.	2 34	9·46	9·21	5·55	—	—
Черновець	10 10	—	7·11	7.59	12·51	—
Стрия	—	—	1·08	9·06	9·52	2·38
Белзця	—	—	8 16	5·26	—	—

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

За редакцию відповідає **Адам Креховецкий.**

хоч на дворі й найяснїйший день, то там так темно, як коли-б вже ніч западала. Лиш через вузонькі отвори до стріляня доходить тут ще слабе сьвітло, а склеплінє казематі так низьке, що лиш згорбившись, можна попід него перейти. Тут стояли двома рядами ті нещасливі, що сюди попались; у кождого волосє коротко обстрижене, кождий оголений, а всї в полотнянках в сині паски. Лиця їх ледви можна було розпізнати. Мовчки наставляли они на продаж всїлякі річи, вирізувані з лушпин кокосового оріха та черепашини, як: рибки, спинки, брошки, малі посудинки і т. п. Деякі річи були навіть досить гарно зроблені і мали на собі вирізаны напись: „Най жиє Мехіко!“ з ябо „Памятка з Ульои“. В других казематах, на пів метра від мокрої землї, були уставлені дошки, що служили за постіль, а на них не було нічого більше, лиш дрантиві мати з лика. В однїй з таких казамат сидїло 250 людий серед темноти без нїякої роботи. Ще в иншій казематї, в котрій сидїло також 250 людий, не було навіть дошок; арештанти мусять тут спати таки на землї, на матах, що через день стоять звинені під стїною. Ледви хто із сих людий побачить колись свою сьвіт божий. — Нам аж лекше відотхнулось, коли ми знову вийшли звідси на сьвіт, бо хоч нас разом аж шістьох оглядало сї каземати, то все-таки було нам дуже маркотно бути замкненими хоч би лиш на кілька хвиль з сотками людий, котрих бересь розпука і котрим вже все одно, бо не мають нічого до страченя. В сїнех стрітили ми молодого хлопця, Індіянина, убраного також по арештантски, котрий розложив ся був з своїм малим крамом; продавав циґара, папіроси та цукорки. Я піддав гадку, щоби закупити дещо із тих ласощів та роздати межи нещасливих. В однїй хвили зложили ми сїм битих талярів та закупили у хлопця цїлий єго крам, а відтак роздали між арештантів, що уставились були рядами“.

З Веракруц аж до мехіканьскої верховини нема иншої ради, як лиш їхати зелїзницею, бо верхом на кони або ослї і не виплатилось би і таки Европеєць на то би не зважив ся. Зараз за містом все ще їде ся пісковатими і каменистими сторонами, але часто стрічають ся пальми, що місцями творять навіть пзевлчкі ліски. Аж ось доїзджаємо до малої стациї на день їзди верхом від місточка Мірандо, що лежить вже на верховинї. Дивна річ, стациї нїгде не видко; стоїть лиш старий ваґон зелїзничий — в нїм спить і урядує шеф стациї. Стаємо тут, але годї де переночувати, треба аж іти до недалекого села; там в „тієнді“ — то нїби коршма, нїби крам — можна вже якось переночувати, коби лиш пси та когути і привязані на дворі осли дали спати.

(Дальше буде).

ІНСЕРАТИ.

Ґ. Найдлїнґер

Зінґера оригінальні машини до шитя суть взірцеві що-до конструкції, найлекші до роботи, шиють дуже гарно, з найбільшою точностию всяку материю і всякою ниткою; заосмотрені суть найдоскональшими приладами, а неперевисшимі суть що-до тривкости і своєї здатности; тому то найрадше і найбільше уживають тих машин

до ужитку домашного і промислового.

Найновійший винахід Зінґера і Сп. то високораменна т. зв.

Вібратінґ Шутлє машина до шитя

показалась, так як і всї дотеперішні вироби тої фабрики, дуже практичною. Она визначаєсь так само легкостию в орудуваню нею і гарним виглядом. Оригінальна Зінґерова машина до шитя то найцїннїйший приряд в домашнім господарстві.

Львів ринок 9. 5

Філїя: Чернівцї улиця Паньска 18.

Не жарт

ані обмана, але чиста сьвята правда

Лиш 3 злр. 50 кр.

Кишонковий годинник-Remontoir

з ґваранциєю, дуже добрий і докладно ідучий, з вскавівкою на секунди, в найлїпшій красно оздобленій нікльовій коперті, котрий заступає всякий инший срібний і золотий годинник. Кождий, хто замовляє такий годинник, одержує з годинником

слідуючі предмети даром

1 прегарний ланцушок до годинника, 1 чудна привіска, 1 перстень з камінями, 1 пару красних кульчиків, 1 красний сцизоричок з виклювачем. — **Нїхто нехай не сумніває ся**, бо повтаряю, що то не є жарт або обмана, але чиста сьвята правда, і звертаю кождому гроші, кого-би ті годинники невдоволили. Кождий проте нехай поспішає, як довго малий засібъ вистарчить, і замовляє тоті знамениті годинники. Посилка відбуває ся за послїплатою через

Apfel's Taschen-Uhren-Versendung,

Wien, Stadt, Wolfengasse 1 N 22

Бюро оголошень і дневників

приймає

ОГОЛОШЕНЯ

до всїх дневників

по цїнах оригінальних.

До

Народної Часописи, Ґазети Львівскої і „Przegląd-y“

може лише се бюро анонси приймати.

---

5 до 10 зр. денно

певного зарібку без капіталу і різіка даю кождому, хто підійме ся розпродажи законно дозволених льосів і державних паперів. Зголошеня під шифрою: „**Lose**“ a. d. Annons-Exped. J. **Danneberg**, Wien I. Wollzeile 19. 17

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львові

улиця Кароля Людвика ч. 9.

приймає

абонамент на всї дневники

по цїнах оригінальних.

Найлучший і найздоровший

додаток до кави зернистої

Всюди можна дістати.

Поручена лїкарскими повагами

для женщин, дїтей, терплячих на жолудок

½ кільо 25 кр. (50 сотик.)

Неодходимою для кождого дому і кождого аматора кави єсть

Катрайнера-Кнайпа-Солодова Кава

зі смаком кави зернистої 11

Важне для кождої господинї і матери!

Здоровлє і добробит родини лежать по найбільшій части в руках жінки і матери. До неї проте звертаємо просьбу, щоб спробувала і завела „**Катрайнера-Кнайпа-Солодову-Каву**“. Єсть то **найлучший, одинокий і що до натури найздоровший** додаток до кави зернистої. Жадна господиня не повинна довше бути обоятною на сю квестию, бож она має великаньске значінє так **для добробиту як і економиї**! В першім ряді подає ся, як **домовий продукт**, правдива **кава здоровля і кава родинна**! Сама в собі **з добрим смаком, здорова і поживна**, задержує **Катрайнера-Кнайпа-Солодова-Кава** яко додаток до кави зернистої єї улюблений аромат. Прошу зачинати від **одної третини додатку**, а після смаку можна й відтак підвисшити аж **до половини** і висше! Що за **велика ощадність** отже супротив всїх дотепер уживаних **суроґатів**, котрі раз що самі в собі суть неспоживні, надто ще дуже часто суть шкідливі здоровлю, а в кождім разї суть лиш **средствами забарвляючими**. Що також кава зерниста сама пита, є „трутиною“ і справляє болї жолудкові і нервові, склонність до вибуху крови, трясенє рук і т. д., о тім знає кожда господиня. Як отже конечним мусить їй бути додаток, котрий по при **згадані добрі сторони усуває заразом здоровлю шкідливі дїйствія кави зернистої**. Нечуваний успіх від недавного запровадженя єсть найлучшим доказом сего.

„Катрайнера-Кнайпа-Солодова-Кава“ виробляє ся кромі того тепер так знаменито, що кожде відповідно до обставин улучшенє єї відпадає і лиш **з кавою зернистою разом змелену і наляну, можна приготовляти переважно в кождий дотепер уживаний спосіб**. Для хорих і слабовитих осіб, **а іменно для дїтий нема абсолютно знаменитшого средства поживного як кава солодова**, котру меле ся, 5 мінут варить ся, відцїджує ся і заправляє ся **медом** (або **цукром**) і **молоком**. Єсть **річею совісти** для кождої матери, щоби сего спробувала, а она і дїти **без неї вже більше не обійдуть ся**.

NB. **Задля дешевих наслїдувань прошу уважати при закупнї на назву** **Катрайнер** **Товари відважувані або в пакетах обчисленних на обманьство прошу безусловно звертати назад.**

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.